

IZMAIŅAS POLITISKO PARTIJU FINANSĒŠANĀ UN PRIEKŠVĒLĒŠANU AĢITĀCIJĀ

2009. gada 4. februāris

IZMAIŅAS POLITISKO ORGANIZĀCIJU (PARTIJU) FINANSĒŠANAS LIKUMĀ

- grozījumi pieņemti 17.07.2008. un 25.09.2008.

Politisko partiju finansēšanas ierobežojumi

- svītrots politisko partiju finansēšanas avots - ienākumi (dividendes), ko dod ieguldījumi kapitālsabiedrībās.
- Partijas var finansēt no:
  - 1) biedru naudas un iestāšanās naudas;
  - 2) fizisko personu dāvinājumiem (ziedojumiem);
  - 3) ienākumiem, ko dod partijas saimnieciskā darbība;
  - 4) citiem finansēšanas avotiem, izņemot tos, kas ir aizliegti likumā.
(POFL 2.panta pirmā daļa)

Mainīts periods, no kurā gūtajiem ienākumiem ir atļauts veikt ziedojumus, biedru nauda un iestāšanās nauda:

- no tajā pašā kalendārajā gadā un iepriekšējos divos gados gūtajiem ienākumiem, kuru veidi noteikti likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. un 9.pantā.

“Fiziskajām personām ir aizliegts finansēt politiskās organizācijas (partijas) no citu personu dāvinājumiem un aizdevumiem.”

(POFL 6.panta pirmā daļa)

- Mainīts iestāšanās naudas, biedru naudas un ziedojumu apmērs:
no 10 000 Ls uz 100 minimālajām mēnešalgām.
  - 2008.gada minimālā mēnešalga 160 Ls.
  - 2009.gada minimālā mēnešalga 180 Ls.

2009.gada limits => $100 * 180 \text{ Ls} = 18\ 000 \text{ Ls}$

- Politiskās partijas biedra iestāšanās un biedru naudas iemaksu un biedra veikto ziedojumu kopējais apmērs vienai politiskajai organizācijai (partijai) kalendārā gada laikā nedrīkst pārsniegt 100 minimālās mēnešalgas.

(POFL 3.panta pirmā daļa)

- Fiziskā persona vienai politiskajai organizācijai (partijai) kalendārā gada laikā var izdarīt dāvinājumu (ziedojumu) par summu, kas nepārsniedz 100 minimālo mēnešalgu apmēru.

(POFL 4.panta otrā daļa)

- No POFL svītrots aizliegums finansēt partijas bijušajiem Valsts drošības komitejas štata, ārštata darbiniekiem un informatoriem un personām, kuras sodītas par tīšu noziegumu pret īpašumu, par tīšu noziegumu tautsaimniecībā, kā arī par tīšu noziegumu valsts institūciju dienestā.
- Papildināts ar jaunu aizliegumu finansēt politiskās partijas ziedojumu veidā fiziskajām personām, kuras ir sodītas ar aizliegumu kandidēt Saeimas, EP vai pašvaldību vēlēšanās, izņemot personas, kuras ir rehabilitētas vai kurām sodāmība dzēsta vai noņemta.

- Papildināts ar jaunu finansēšanas ierobežojumu par skaidrā naudā iemaksātajiem finanšu līdzekļiem (iestāšanās naudu, biedru naudu, ziedojumiem u.c.):

Ja viena persona iemaksājusi politiskajai partijai skaidrā naudā finanšu līdzekļus, kuru kopējais apmērs kalendārā gada laikā ir sasniedzis vienu minimālo mēnešalgu, turpmākie finanšu līdzekļi attiecīgā kalendārā gada laikā pārskaitāmi tikai šīs politiskās partijas bankas kontā. (POFL 6.panta otrā daļa)

- 2009.gadā minimālā mēnešalga 180 Ls.

Ziņojums par politisko partiju dāvinājumiem **(ziedojumiem)**

- **12 dienu laikā** no katra ziedojuma dāvinājuma saņemšanas politiskajai partijai jāiesniedz Birojam ziņojums par saņemtajiem ziedojumiem.
- **30 dienu laikā** no katra dāvinājuma (ziedojuma) saņemšanas politiskā partija izvērtē tā pieņemšanu.
- Ja dāvinājums (ziedojums) tiek pārskaitīts (atdots) atpakaļ dāvinātājam (ziedotājam), tad politiskajai partijai jāiesniedz ziņojums par dāvinājumiem (ziedojumiem).

(POFL 4.panta trešā un ceturtā daļa)

Politisko partiju gada pārskati

- Ikgadējā finansiālās darbības deklarācija par 2008.gadu nav jāsniedz!
- 2008.gada pārskats politiskajām partijām ir jāiesniedz KNAB līdz 2009.gada 31.martam, bet šī pārskata norakstu VID teritoriālajai iestādei pēc politiskās partijas juridiskās adreses.

- **Gada pārskats par 2008.gadu** sastāv no:

- bilances,
- ieņēmumu un izdevumu pārskata,
- naudas plūsmas pārskata,
- ziņojuma.

Gada pārskatam jāpievieno attiecīgās politiskās partijas valdes vai tās pilnvarotās personas parakstīts politiskās partijas iestāšanas naudas un biedru naudas saraksts, kurā norādīts katra maksājumu veikušā biedra vārds, uzvārds, personas kods, kā arī iestāšanās naudas un biedru naudas apmērs attiecīgajā kalendārajā gadā.

(POFL 3.panta otrā daļa)

- Gada pārskats aizpildāms atbilstoši MK 13.07.2004. noteikumiem Nr.591 “Noteikumi par politisko organizāciju (partiju) un to apvienību gada pārskatiem”.
- Gada pārskatam pievieno zvērināta revidenta atzinumu, ja politiskās partijas līdzekļu apgrozījums 2008.gadā ir bijis lielāks par 10 minimālajām mēnešalgām, proti – lielāks par 1600 Ls.

Partiju vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas

- Politiskajām partijām, kuras iesniegs deputātu kandidātu sarakstus 2009.gada 6.jūnija pašvaldību un/vai Eiropas parlamenta vēlēšanām līdz 2009.gada 6.jūlijam jāiesniedz KNAB vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācija.
- Priekšvēlēšanu izdevumu deklarācija un paziņojums par plānotājiem izdevumiem nav jāsniedz!
- Vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācija aizpildāma atbilstoši MK noteikumiem.

- Vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijā ir norādāmi visi politiskās partijas priekšvēlēšanu izdevumi.
- Par priekšvēlēšanu izdevumiem POFL 8.⁴ panta piektās daļas izpratnē uzskatāmi visi šā likuma 8.² panta otrajā daļā noteiktie partijas vai partiju apvienības izdevumi laika posmā no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai neatkarīgi no datuma, kad izrakstīts darījumu apliecinošs dokuments (rēķins, līgums vai cits dokuments), saņemts vai veikts maksājums.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi attiecas tikai uz:

- **reklāmas izvietošanu** (televīzijā un radio, laikrakstos, žurnālos, biļetenos un citos periodiskajos izdevumos, internetā, izņemot politiskās partijas mājas lapu, telpās un publiskajās vietās neatkarīgi no īpašuma piederības),
- **pasta pakalpojumu izmantošanu,**
- **labdarības pasākumu finansēšanu,** sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus.

Priekšvēlēšanu aģitācijas limiti:

- Politiskā partija vai partiju apvienība, kas iesniegusi savu deputātu kandidātu sarakstu 06.06.2009. Eiropas Parlamenta vēlēšanām, priekšvēlēšanu izdevumiem drīkst izlietot summu Ls 88 990,97.
- Politiskā partija vai partiju apvienība, kas iesniegusi savu deputātu kandidātu sarakstu 06.06.2009. pašvaldību vēlēšanām visos novados un pilsētās, priekšvēlēšanu izdevumiem drīkst izlietot summu Ls 450 558,61.
- Ja dažos novados un pilsētās, tad izdevumu summas aprēķinam jāizmanto KNAB mājas lapā publicēto informatīvo paziņojumu par priekšvēlēšanu izdevumu summu, kādu drīkst izlietot katrā novadā un pilsētā.

www.knab.gov.lv

Jāatceras, ka:

- Gada pārskatu un vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju paraksta attiecīgās partijas valde vai tās pilnvarotā persona.
- Ziņojumu par ziedojumiem, gada pārskatu un vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju KNAB var iesniegt elektroniski, ja elektroniskais dokuments ir noformēts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Ja nosūta pa pastu vai ar kurjeru, tad politiskā partija ir atbildīga par to saņemšanu KNAB, šādā gadījumā par atskaites iesniegšanas dienu uzskatāms pasta zīmoga datums.
- Politisko partiju vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību noteiks jauni MK noteikumi.

Palīdzība !

- Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likums, Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums, MK noteikumi
- Visu veidlapu formas, kā arī cita informācija politiskajām partijām ir pieejama KNAB mājas lapā

www.knab.gov.lv

Atbildība par normatīvo aktu neievērošanu

- Atbildība par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma prasību neievērošanu ir noteikta šā likuma 10.pantā un Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.⁶, 166.³⁴ un 175.² pantā.

**IZMAIŅAS LIKUMOS
PAR PRIEKŠVĒLĒŠANU AĢITĀCIJU PIRMS
PAŠVALDĪBU UN EIROPAS PARLAMENTA
VĒLĒŠANĀM**

- Raidorganizācijas nosūta NRTP,
- Preses izdevumi nosūta KNAB,
vismaz 120 dienas pirms vēlēšanu dienas
priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumus.
- Minētā informācija nekavējoties tiek publiskota mājas lapā internetā.
- Šie izcenojumi pēc to publiskošanas nav grozāmi.

- Priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai.

no 2009. gada 7. februāra
līdz 2009. gada 6. jūnijam

- Politiskā partija, partiju apvienība, vēlētāju apvienība, atsevišķs deputāta kandidāts vai to pilnvarota persona līgumu par raidlaika piešķiršanu vai par priekšvēlēšanu aģitācijas materiāla izvietojšanu slēdz tieši un nepastarpināti tikai ar raidorganizāciju vai preses izdevumu.

- Pirms vai pēc katras priekšvēlēšanu aģitācijas radio vai televīzijā, kā arī preses izdevumā ir jāpaziņo, kura politiskā partija, politisko partiju apvienība, vēlētāju apvienība vai kurš deputāta kandidāts šo priekšvēlēšanu aģitāciju ir apmaksājusi.
- Publiskās vietās izvietoto priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu ietvaros norāda, kura politiskā organizācija vai politisko organizāciju apvienība vai kurš deputāta kandidāts šo priekšvēlēšanu aģitāciju ir apmaksājis.

- Vēlēšanu dienā, kā arī dienu pirms vēlēšanām priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošana radio un televīzijā, publiskās vietās, preses izdevumos un valsts un pašvaldību iestādēs, kapitālsabiedrībās, kurās vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu pieder valstij vai pašvaldībai **ir aizliegta.**
- Vēlēšanu dienā līdz pulksten 10 vakarā raidorganizāciju raidījumos aizliegts iekļaut sabiedriskās domas aptaujas rezultātus par politisko partiju, politisko partiju apvienību vai atsevišķu deputātu kandidātu popularitāti.

- Ar politiskajām organizācijām un to apvienībām nesaistītām personām ir noteiktas tiesības veikt priekšvēlēšanu aģitāciju.
- Minētās personas ir fiziskās personas, juridiskās persona vai reģistrētas šādu personu apvienības, kas savā vārdā veic priekšvēlēšanu aģitāciju.
- Priekšvēlēšanu aģitācijai minētās personas var izmantot līdzekļus, kas nepārsniedz 15 minimālās algas (2009. gadā - 2700 lati).

- Par minēto personu priekšvēlēšanu aģitāciju nav uzskatāma aģitācija, ko veic pati politiskā partija vai to apvienība, kura iesniegusi deputātu kandidātu sarakstus.
- Birojs vērtēs politisko organizāciju biedru veiktās priekšvēlēšanu aģitācijas saikni ar attiecīgās politiskās organizācijas veikto priekšvēlēšanu aģitāciju!

Atbildība

- Ja priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā KNAB konstatē, ka partija vai partiju apvienība pārsniegs POFL noteikto pieļaujamo priekšvēlēšanu izdevumu apmēru, KNAB priekšnieks par šo pārkāpumu informē attiecīgo politisko partiju, politisko partiju apvienību.

- Ja priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā KNAB konstatē, ka politiskā partija vai politisko partiju apvienība ir pārsniegusi POFL noteikto pieļaujamo priekšvēlēšanu izdevumu apmēru, KNAB priekšnieks pieņem lēmumu par aizliegumu veikt turpmāko priekšvēlēšanu aģitāciju par maksu.
- Šo lēmumu var pārsūdzēt administratīvajā rajona tiesā.
- Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur šā lēmuma darbību.

- Informāciju par minēto lēmuma pieņemšanu, atcelšanu vai grozīšanu Birojs nekavējoties publicē savā mājas lapā internetā.
- Tiesa minētās lietas izskata triju darbdienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

- Administratīvās rajona tiesas spriedums, kas pieņemts par minētajiem lēmumiem, izpildāms nekavējoties.
- Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs informāciju par tiesas spriedumu nekavējoties publicē savā mājas lapā internetā.

- Ja pēc priekšvēlēšanu aģitācijas perioda beigām KNAB konstatē priekšvēlēšanu aģitācijas limita pārkāpumu, KNAB priekšniekam ir pienākums uzdot ar politiskajām organizācijām un to apvienībām vai ar tām nesaistītai personai 30 dienu laikā ieskaitīt valsts budžetā finanšu līdzekļus tajā apmērā, kas atbilst pārsniegtajam priekšvēlēšanu aģitācijas izdevumu apmēram.

- Atbildība par POFL noteikto pieļaujamo priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegumu ir noteikta šā likuma 10.pantā un Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.³⁴ pantā.

KONTAKTI

- Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Alberta iela 13

Rīga, LV - 1010

Tālrunis: 67356161, 67356140

Fakss: 67331150

e-pasts: knab@knab.gov.lv

- Ja rodas jautājumi par partiju finansēšanas ierobežojumiem vai deklarāciju iesniegšanas un aizpildīšanas kārtību, var zvanīt KNAB Politisko organizāciju finansēšanas kontroles nodaļai:

67356147,

67356165 signāls 335

Ziņojumu centram **80002070**